

Tilapäisen valiokunnan selvitys maakuntavaltuuston puheenjohtajiston luottamuksesta ja esitys jatkotoimista

Tilapäinen valiokunta, maakuntavaltuuston puheenjohtajiston luottamuksen arvioiminen 21.03.2023 § 22

505/00.00.01/2022

Päätösehdotus

Tilapäinen valiokunta antaa kokouksessaan maakuntavaltuustolle selvityksen siitä, onko maakuntavaltuuston puheenjohtajisto menettänyt valtuuston luottamuksen, mikä on luottamuksen menettämisen peruste sekä mitä seuraamuksia mahdollinen luottamuksen menettäminen aiheuttaa.

Päätös

Tilapäinen valiokunta päättää todeta maakuntavaltuuston puheenjohtajiston menettäneen valtuuston luottamuksen seuraavin perustein:

Tilapäinen valiokunta on 15.3.2023 § 15 kuullut maakuntavaltuuston 1. varapuheenjohtaja Hannu Auvista ja 2. varapuheenjohtaja Eero Ahoa. Maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsaiselle oli myös varattu tilaisuus tulla kuulluksi, mutta hän ilmoitti, ettei käytä tätä oikeutta vaan toimitti valiokunnalle oman kirjallisen selvityksen. Lisäksi valiokunta on kuullut maakuntavaltuutettu Jarno Strengelliä, joko toimitti lisäksi valiokunnalle kirjallisen selvityksen. Lisäksi tilapäinen valiokunta on pyytänyt maakuntahallitukselta lausunnon asiassa, ja maakuntahallitus on sen antanut kokouksessaan 20.3.2023 § 34.

Maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsainen kirjoitti huhtikuussa 2022 julkisessa Facebook-julkaisussaan, että maakuntavaltuutettu Jarno Strengell olisi syyllistynyt seksuaalirikokseen. Kirjoituksen johdosta poliisi käynnisti oman esiselvityksen, jossa todettiin, että ei ollut syytä aloittaa esitutkintaa Strengelliin kohdistuneiden väitteiden osalta.

Kuntalain 34 §:n mukaan valtuusto voi erottaa valtuuston valitseman puheenjohtajiston, jos he tai jotkut heistä ei nauti valtuuston luottamusta. Lain esitöiden mukaan erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteista. Tarkoituksenmukaisuus periaate kuitenkin rajoittaa valtuuston harkintavaltaa, eikä erottaminen saa perustua mielivaltaan.

Tilapäisen valiokunnan käsityksen mukaan maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsaisen Facebook-kirjoitus ja sitä seuranneet tapahtumat ovat aiheuttaneet erityistä ja pitkäaikaista haittaa toiselle valtuutetulle.

Tilapäinen valiokunta katsoo, että maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsainen on em. Facebook-julkaisullaan synnyttänyt selkeän luottamuspulan maakuntavaltuuston puheenjohtajiston tehtävässä toimimiselle. Toimintaan puheenjohtajana liittyy myös vastuu edustamansa instituution julkisesta maineesta, joka tapahtumien seurauksena on kärsinyt.

Edellä mainituilla perusteilla tilapäinen valiokunta katsoo, että Satu Taavitsainen ei nauti maakuntavaltuuston puheenjohtajana maakuntavaltuuston luottamusta. Tilapäinen valiokunta toteaa selvennyksenä, että selvitystyö on koskenut nimenomaan vain maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsaisen toimia. Kuntalain 34 §:ssä määrättyllä tavalla mahdollinen erottamispäätös koskisi kuitenkin kaikkia ko. toimielimien puheenjohtajia.

Tilapäinen valiokunta päättää selvityksensä johtopäätöksenä esittää maakuntavaltuustolle, että maakuntavaltuusto päättää:

- erottaa kuntalain 34§:n nojalla maakuntavaltuuston puheenjohtajiston,
- valita erotettujen tilalle uuden maakuntavaltuuston puheenjohtajan, 1. varapuheenjohtajan ja 2. varapuheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkistettiin tämän kokousasian osalta kokouksessa.

Selostus

Tilapäinen valiokunta päätti 3.3.2023 kuulla kokouksessaan 15.3.2023 §:ssä 15 suullisesti maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsaista, maakuntavaltuuston 1. varapuheenjohtaja Hannu Auvista, maakuntavaltuuston 2. varapuheenjohtaja Eero Ahoa ja maakuntavaltuutettu Jarno Strengelliä. Tilapäinen valiokunta päätti lisäksi, että kuultavalle varataan mahdollisuus myös kirjallisen selvityksen antamiseen kuulemistilaisuuteen mennessä. Suullisen kuulemisen aineistot ja mahdolliset kirjalliset selvitykset liitetään pöytäkirjaan.

Lisäksi tilapäinen valiokunta päätti pyytää sen valmisteluun kuuluvassa asiassa maakuntahallituksen lausunnon. Maakuntahallitus käsittelee lausunnon kokouksessaan 20.3.2023 §:ssä 34. Lausunto on tilapäisen valiokunnan käytettävissä 21.3.2023 kokouksessa ja se liitetään pöytäkirjaan.

Maakuntavaltuusto on 22.2.2023 §:ssä 5 asettaa keskuudestaan kuntalain 35 §:ssä tarkoitetun tilapäisen valiokunnan selvittämään:

- nauttivatko maakuntavaltuuston puheenjohtajisto valtuuston luottamusta
- mikä on mahdollisen luottamuksen menettämisen peruste sekä
- mitä seuraamuksia mahdollinen luottamuksen menettäminen aiheuttaa.

Valtuuston päätöksen mukaan tilapäisen valiokunnan tulee laatia 11.4.2023 mennessä, jolloin maakuntavaltuusto päätti samalla pitää seuraavan kokouksensa, selvitys siitä:

- onko maakuntavaltuuston puheenjohtajisto menettänyt valtuuston luottamuksen, ja
- mikä on luottamuksen menettämisen peruste sekä
- mitä seuraamuksia mahdollinen luottamuksen menettäminen aiheuttaa.

Kuntalain 35 §:ssä säädetään tilapäisen valiokunnan asettamisesta. Tilapäinen valiokunta on erityinen valmisteluelin luottamushenkilöiden luottamuksen arviointia ja erottamista koskevilla asioilla. Kun luottamushenkilön erottamista koskeva asia on tullut vireille, valtuusto voi asettaa tilapäisen valiokunnan, jonka on valmisteltava asia. Tilapäinen valiokunta ei arvioi asian oikeudellisia kysymyksiä vaan ainoastaan mahdollista poliittista epäluottamusta. Erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteita. Tarkoitussidonnaisuuden periaate rajoittaa kuitenkin valtuuston harkintavaltaa, eikä erottaminen saa perustua mielivaltaan.

Tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa maakuntahallituksen lausunto.

Maakuntavaltuuston tekemä päätös tilapäisen valiokunnan asettamisesta pohjautuu valtuutettu Eero Ahon ym. 14.12.2022 tekemään valtuustoaloitteeseen/ maakuntahallitukselle osoittamaan kysymykseen:

"Maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsainen kirjoitti huhtikuussa 2022 julkisessa Facebook-julkaisussaan, että maakuntavaltuutettu Jarno Strengell olisi syyllistynyt seksuaalirikokseen. Syytöstä voidaan pitää vakavana.

Kirjoituksen johdosta poliisi käynnisti oman esiselvityksen, jossa todettiin, että ei ollut syytä aloittaa esitutkintaa Strengelliin kohdistuneiden väitteiden osalta. Tutkinnanjohtajan mukaan poliisi oli tutkinut asiaa sekä rikosoikeudellisesta näkökulmasta että väitteiden todenperäisyyden näkökulmasta.

Kuntalain 34 §:n 2 momentin mukaan valtuusto voi erottaa valitsemiensa toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteista. Tarkoituksenmukaisuuden periaate rajoittaa kuitenkin valtuuston harkintavaltaa, eikä erottaminen saa perustua mielivaltaan.

Kuntalain 69 §:n 2 momentin mukaan luottamushenkilön tulee edistää maakunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Käsityksemme mukaan maakuntavaltuuston puheenjohtaja Satu Taavitsaisen Facebook-julkaisu on aiheuttanut erityistä ja pitkäaikaista haittaa toiselle maakuntavaltuuston jäsenelle. Taavitsaisen toiminta vastoin kuntalain 69 §:n mukaista käyttäytymissäännöstä on synnyttänyt selvän luottamuspulan maakuntavaltuuston puheenjohtajiston tehtävässä toimimiselle.

Edellä kerrotuilla perusteilla esitämme, että maakuntavaltuusto asettaa tilapäisen valiokunnan selvittämään,

- nauttiiko maakuntavaltuuston puheenjohtajisto valtuuston luottamusta;
- mikä on mahdollisen luottamuksen menettämisen peruste ja
- mitä seuraamuksia mahdollinen luottamuksen menettäminen aiheuttaa.

Mikkeli 14.12.2022

Eero Aho, Armi Salo-Oksa, Anna-Maria Kovanen, Saara Liukkonen, Ville-Pekka Kuusisto, Markku Häkkänen, Jukka Härkönen, Tomi Sikanen, Juha Kukkonen, Kari Hintikka, Krister Tynkkynen, Jaana Strandman, Sami Järvinen, Jouni Koskela, Liisa Ahonen, Jarmo Lautamäki, Tiia Leikas-Tikkanen, Katriina Janhunen, Petri Pekonen, Kirsti Laamanen, Pekka Pöyry, Matti Kauhanen, Kaija Viljakainen, Tapani Nykänen, Marjaana Huhtinen, Annukka Räisänen, Harri Kautonen, Jari Rautiainen"

Luottamushenkilön erottamisesta säädetään kuntalain 34 §:ssä. Lain 34.2 §:n mukaan valtuusto voi erottaa valtuuston ja valitsemiensa toimielinten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kesken toimikauden, jos he tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Erottamispäätös koskee puheenjohtajistoa kokonaisuudessaan.

Valtuutettu on luottamustoimessaan lähtökohtaisesti erottamaton. Kuntalain 79 §:n 1 momentin mukaisesti luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu, ja sen jälkeenkin siihen saakka, kunnes toimeen on valittu toinen. Valtuuston puheenjohtajiston erottaminen kohdistuu siis vain erotettavien luottamushenkilöiden asemaan puheenjohtajistossa, ei valtuutettuina. Valtuuston puheenjohtajisto erotettaessa jatkavat erotetut luottamushenkilöt joka tapauksessa valtuuston jäseninä.

Erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteita. Tarkoitussidonnaisuuden periaate rajoittaa kuitenkin valtuuston harkintavaltaa, eikä erottaminen saa perustua mielivaltaan.